

AFGØRELSE

Revurdering af miljøgodkendelse af
fjerkræbruget
Løgstørvej 113, 9600 Aars

Gældende fra
4. december 2023

VESTHIMMERLANDS
KOMMUNE
- lyst til at gøre en forskel

Indholdsfortegnelse

1. Resume	4
2. Afgørelse	5
3. Vilkår	6
3.1 Påbud af nye vilkår	6
Generelt.....	6
Bedste Anvendelige Teknologi.....	6
Gener	7
Forurening	8
Vedligeholdelse, service og egenkontrol	8
Ophør	8
3.2 Ophævelse af vilkår	8
4. Vurdering af fjerkræbruget	9
4.1 Generelle forhold	9
4.2 Forurening	10
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning	12
Spildevand	12
Øvrige forureningskilder	12
4.3 Gener	13
4.4 Indretning og drift jf. BAT.....	17
4.5 Tilsyn, kontrol og egenkontrol	20
4.6 Ophør	20
4.7 Konklusion.....	21
5. Øvrige oplysninger	22
5.1 Retsbeskyttelse	22
5.2 Offentliggørelse	22
5.3 Klage og søgsmål	22
5.4 Tilsynsmyndighed	22
5.5 Underretning.....	22
6 Bilag	24
Bilag 1 - Stamdata	24
Bilag 2 – Eksisterende vilkår (suppleres af påbudte vilkår i afsnit 3)	25
Bilag 3 Ansøgning med BAT-redegørelse	28
Bilag 4 It-ansøgninger	28

1. Resume

Fjerkræbruget på Løgstørvej 113, 9600 Aars er ejet og drevet af Rokkedahl Landbrug A/S. Ejendommen blev miljøgodkendt i 1989. Godkendelsen er revurderet i 2004 og 2015, sidstnævnte er hjemvist til fornyet behandling. Den genbehandles nu og revurderes i forhold til BAT-konklusion med udgangspunkt i BAT-krav jf. stipladsmodellen til IE-husdyrbrug.

Hovedformålet med revurderinger er at sikre, at fjerkræbrugets indretning og drift er baseret på tidssvarende og miljøvenlig teknik, kaldet BAT ("Bedste Anvendelige Teknik"). BAT er den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet, og som samtidig er afvejet i forhold til omkostningerne. Da der sker en løbende udvikling i BAT, skal miljøgodkendelsen jævnligt justeres.

En revurderingsafgørelse er ikke en ny godkendeshandling. Derfor kan en revurdering ikke indebære en udvidelse eller ændring af den oprindelige godkendelse, der kan medføre forøget forurening. Det er endvidere ikke muligt at lempe på de vilkår, der er stillet i miljøgodkendelsen. Vilkår der regulerer forhold, som siden meddelelse af miljøgodkendelsen er blevet omfattet af generelle regler, kan dog fjernes.

Ansøger har redegjort for om fjerkræbrugets ammoniakemission er så lav at husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelses niveau for ammoniakdeposition til højt prioriteret natur er overholdt. Ansøger har også redegjort for ejendommens lugtemission. Ansøger har desuden redegjort for, at husdyrbruget er indrettet og drives således, at de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af BAT er truffet.

Vi vurderer, at ammoniak fra fjerkræbruget ikke påvirker internationalt beskyttet natur (kategori 1-natur) eller højt prioriteret nationalt beskyttet natur (kategori 2-natur) væsentligt.

Vi vurderer at husdyrbrugets drift medfører væsentlige lugtgener i lokalområdet og har derfor påbudt vilkår til reduktion af lugt, blandt andet i form af indførsel af ensretter/miljøkryds og ændring af ventilationshastigheden i alle husdyrbrugets afkast.

Vi vurderer, at ejendommen er indrettet og drevet i overensstemmelse med BAT og har påbudt vilkår til fastholdelse af dette.

Endeligt har vi vurderet, at forureningen ikke er større end forudsat ved godkendelsen, at der ikke er nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, og at der ikke er uforudsete skadevirkninger fra fjerkræbruget.

2. Afgørelse

Vesthimmerlands Kommune revurderer hermed miljøgodkendelsen fra d. 19-07-1989 af fjerkræbruget på Løgstørvej 113, 9600 Aars, matr.nr. 5c Havbro, Havbro. Godkendelsen er revurderet i 2004 og 2015. Sidst nævnte blev påklaget og hjemvist til fornyet behandling. Dette er dermed en genbehandling af den anden regelmæssige revurdering af fjerkræbruget. Revurderingen sker efter husdyrbrugloven¹ og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen², og afgørelsen træffes med hjemmel i husdyrbruglovens § 39, jf. § 41. Bedriften er knyttet til CVR-nr. 33770642, og bedriftens husdyrproduktion har CHR-nr. 18246.

Ved revurderingen har vi først og fremmest sikret, at fjerkræbrugets indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af den "Bedste Anvendelige Teknik" (BAT). Vi har vurderet, at der er behovet for at meddele påbud af vilkår til fjerkræbrugets driftssikkerhed og egenkontrol for at sikre, at fjerkræbruget fortsat lever op til gældende BAT-konklusion for fjerkræbruget.

Vi har vurderet, at fjerkræbruget giver anledning til lugtgener. Vi har derfor påbudt lugtreducerende tiltag. Det er dog ikke muligt at reducere lugt til under geneniveau³, og vi har derfor sat vilkår om, at ejendommen skal revurderes igen om 7 år i håb om, at der til den tid er lugtreducerende BAT teknologi til rådighed til yderligere lugtreduktion.

Vi har desuden vurderet emissionerne af ammoniak efter gældende metode, og vi konkluderer, at driften af husdyrbruget ikke vil påvirke ammoniakfølsomme naturtyper væsentligt, hverken indenfor eller uden for Natura 2000-områder.

Endeligt har vi vurderet, at forureningen ikke er større end forudsat ved godkendelsen, at der ikke er nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, og at der ikke er uforudsete skadevirkninger fra fjerkræbruget.

Påbud

Vesthimmerlands Kommune meddeler hermed påbud om vilkårsændringer i henhold til husdyrbrugloven⁴. I afsnit 3 er listet de nye vilkår, der er meddelt ved påbud. De påbudte vilkår supplerer vilkårene i miljøgodkendelsen og i den første revurdering. De eksisterende vilkår fra miljøgodkendelsen og første revurdering er samlet i bilag 2.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selv om disse regler måtte være skærpente i forhold til vilkårene i miljøgodkendelsen og/eller revurderingen.

Vesthimmerlands Kommune

Pernille Bildsøe Lynggaard
Cand. Scient. Miljøkemi

¹ § 41 i lov nr. 520 af 01-05-2019 om godkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrbrugloven)

² § 39 i bek. nr. 443 af 26-04-2023 om tilladelse og godkendelse m.v. af (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

³ Husdyrbruglovens §§ 31 og 32, samt § 33

⁴ § 39, jf. § 41 i husdyrbrugloven

3. Vilkår

3.1 Påbud af nye vilkår

Generelt

1. Den næste regelmæssige vurdering af fjerkræbrugets miljøgodkendelse skal foretages inden 4. december 2030.
2. Fjerkræholdet skal være sammensat som beskrevet nedenfor:

Dyreart/type	Antal dyr	Dyreenheder (DE)	Vægt-/aldersgrænser
Slagtekyllinger	251.000	56	32 dage
Slagtekyllinger	1.004.000	304	38 dage

Opdatering af vilkår 1 fra revurderingen

3. Procesafkast skal være min. 1 m over tagryg og gennem ikke afdækkede afkast, afkasthastigheden skal være min. 8,4 m/s i normal driftssituation. Afkasts hastigheden kan dog nedsættes i de første 2 uger af produktionen, af hensyn til kyllingernes vækst. Vilkåret gælder ikke for varmevekslerafkast og vægventilation.
pr. 1. juli 2024 erstatter dette vilkåret, vilkår 2 fra revurderingen
4. Der skal isættes ensretter/miljøkryds i samtlige afkast på alle staldtage inden 1. juli 2024.

Bedste Anvendelige Teknologi

5. Der skal installeres mindst 1 Rokkedahl varmevekslere ACU Clima+ 200 pr. stald til reduktion af ammoniakfordampning, i alt 5 stk. på husdyrbruget.
6. Der skal installeres ventilatorer til recirkulering af luften inde i staldene med varmevekslere. Ventilatoren til recirkulering af luften skal levere en samlet kapacitet på mindst 1,3 m³ luft pr. time pr. kylling og mindst 0,65 m³ luft pr. time pr. kg kylling ved maksimal belægning i stalden.
7. Vaskevand fra varmeveksleren skal ledes til opsamlingsbeholder.
8. Varmeveksleren skal kunne levere mindst 0,6 m³ luft pr. time pr. kylling i stalden og mindst 0,3 m³ luft pr. time pr. kg kylling ved maksimal belægning i stalden.
9. Varmeveksleren skal levere al ventilation i stalden frem til ventilationsbehovet overstiger varmevekslerens kapacitet angivet i vilkår 5. Ved højere ventilationsbehov skal varmeveksleren levere den luftmængde, der svarer til kapacitetskravet, der er nævnt under vilkår 6.
10. Når ventilationsbehovet overstiger 4 m³ luft pr. time pr. kylling, må varmeveksleren slukkes.
11. Recirkuleringsventilatorerne skal levere den luftmængde, der svarer til kapacitetskravene nævnt under vilkår 5.

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

12. I staldene skal strøelsen (f.eks. spåner, spagnum eller savsmuld) være tør over hele gulvet i hele produktionsperioden. Hvis der er problemer med at holde overfladen på strøelsen tør, skal der anvendes Stalosan eller et lignende middel til at udtørre strøelsen.
13. Staldene skal være udstyret med et ikke-lækkende drikkesystem - f.eks. i form af drikkenipler.

Gener

14. Husdyrbrugets støjbidrag*, må ikke overstige følgende værdier:

Ugedag	Tidsrum	Grænseværdi	Referencetidsrum
Hverdage	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)	7 timer
	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)	1 timer
Nat	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)	½ timer

*) Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Støjkvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj gælder derfor al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommen bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjkvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkraevne kan være i form af målinger i anlæggets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrke-målinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Opdatering af gældende vilkår H fra MGK i 1989

15. I forbindelse med udmugningen skal containerne fyldes og overdækkes inde i staldene, mens ventilationen kører og portene er åbne.
16. Dybstrøelse må ikke oplagres på ejendommen. I forbindelse med udmugning på ejendommen må der placeres et midlertidigt oplag af dybstrøelse i en overdækket container i maksimalt 48 timer.
Skærpelse der erstatter vilkår C og L fra MGK i 1989 og vilkår 10 fra Revurdering i 2004
17. Udmugning i staldene må ikke ske på hverdage i tidsrummet kl. 16.00 - 22.00 eller på lørdage, søn- og helligdage i tidsrummet kl. 7.00 - 22.00.
18. Hvis strøelsen ikke kan holdes tør, skal der benyttes Stalosan eller lignende produkt.

Forurening

19. Aske fra halmfyr skal være overdækket. Asken kan udbringes på landbrugsarealer efter reglerne i bioaskebekendtgørelsen⁵.

Vedligeholdelse, service og egenkontrol

20. Drikkevandssystemet skal justeres og overvåges dagligt - f.eks. ved at regulere højden af drikkeniplerne efter dyrenes størrelse og behov.

21. Ventilationsanlægget skal rengøres efter hver produktionscyklus.

22. Efter hver produktionscyklus skal varmeveksleren rengøres og dens filter udskiftes i henhold til vaskevejledning fra leverandøren. Denne vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

23. Hvis der opstår driftsstop eller fejl på varmeveksleren skal dette afhjælpes hurtigst muligt.

24. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end to uger.

25. Der skal foretages årligt eftersyn efter leverandørens anvisning.

26. ACQP eller et lignende styringssystem skal anvendes i kyllingeproduktionen.

27. Der skal føres en logbog for varmeveksleren, indeholdende registreringer om

- a) Varmevekslerens driftstid evt. ved montering af timetæller på varmeveksleren.
- b) Tidspunkter for rengøring herunder udskiftning af filtre samt vedligehold
- c) Eventuelle fejl/driftsstop og varighed heraf.

28. Når/hvis der opstår behov for anvendelse af Stalosan, eller et lignende middel, skal dette registreres i driftsjournalen/logbogen med angivelse af mængde samt et bud på, hvorfor behovet er opstået (udendørs klima/høj luftfugtighed, en opstået utæthed i drikkevandssystemet, sygdom i besætningen eller andet).

29. Logbog og rapporter fra servicebesøg mm. skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ophør

30. Ved ophør af drift af fjerkræbruget skal stalde og opbevaringsanlæg tømmes for oplagret husdyrgødning, affald og lignende. Herefter skal stalde og opbevaringsanlæg rengøres, og der skal foretage oprydning i et sådant omfang, at forureningsfare undgås, og stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand.

3.2 Ophævelse af vilkår

31. vilkår 8 og 10 fra revurderingen fra 2004 samt vilkår C og L fra godkendelsen ophæves.

⁵ Bekendtgørelse 09-07-2019 nr. 732 om anvendelse af bioaske til jordbrugsformål

4. Vurdering af fjerkræbruget

Formålet med en revurdering er at IE-brug vurderes og ajourføres om nødvendig, så IE-bruget følger med udviklingen i den bedste anvendelige/tilgængelige teknik (BAT). Ved revurdering skal kommunen sikre, at ammoniakemissionen er minimeret ved brug af BAT, at totaldepositionskrav for ammoniak til følsom natur, nationalt så vel som internationalt er overholdt, og at indretning og drift følger BAT.

Derudover skal kommunen beregne om geneniveauet for lugt er overholdt. Hvis husdyrbruget ikke overholder betingelserne for at fravige lugtgeneniveauet (50%) skal kommune vurdere, om der er grundlag for at fastsætte vilkår om anvendelse af BAT-teknologier fra miljøstyrelsens teknologiliste.

Den 21. februar 2017 kom der nye BAT-konklusioner, hvilket betyder, at alle IE-husdyrbrug, der ikke har en godkendelse efter den nye husdyrregulering (stipladsmodellen, som trådte i kraft 1. august 2017), skal revurderes uanset meddelelsetidspunktet for seneste miljøgodkendelse eller revurdering. Ved denne revurdering vurderes emissioner, lugt og overholdelse af BAT efter beregnet på basis af stipladsmodellen for IE-husdyrbrug.

Løgstørvej 113 har over 40.000 stipladser til fjerkræ og er derfor et IE-husdyrbrug. Til brug for revurderingen har ansøger indsendt beregning af ammoniakemission og –deposition og lugtemission (Skema 228801 vers. 6) samt en BAT redegørelse. Revurderingen tager udgangspunkt i dette materiale.

4.1 Generelle forhold

Fjerkræbruget på Løgstørvej 113, 9600 Aars er ejet og drevet af Rokkedahl Landbrug A/S. Fjerkræbruget blev miljøgodkendt i 1989. Godkendelsen blev revurderet første gang i 2004, denne revurdering er påklaget, og blev stadfæstet. Godkendelsen blev revurderet anden gang i 2015, denne afgørelse blev ligeledes påklaget. Natur- og Miljøklagenævnet hjemviste sagen til fornyet behandling i 2018. Godkendelsen skal derfor igen revurderes for anden gang.

Ikrafttræden, retsbeskyttelse og næste revurdering

De vilkår, der med påbud er meddelt i revurderingen, er gældende fra afgørelsesdatoen, medmindre andet fremgår af det enkelte vilkår.

Der er ikke retsbeskyttelse på vilkår meddelt ved påbud.

En miljøgodkendelse skal revurderes første gang efter 8 år, og herefter minimum hvert 10. år⁶. Denne revurdering følger BAT-konklusion fra 21.02.2017. Vi vurderer, at driften medfører væsentlige lugtgener. Med baggrund heri har vi givet påbud om, at næste revurderingen skal ske før 2033 der er de lovmæssigt maksimale 10 år. Vi har sat revurderingen til 2030, da vi vurderer at 7 år, er et realistisk bud på tidshorizonten for udvikling og test af ny lugtreducerende teknologier til slagtekyllingebrug.

Anlæg

Staldanlægget består af 5 dybstrøelsesstalde af 1.500 m², i alt 7.500 m² og en lagerbygning til halm på 394 m².

Udover almindeligt vedligehold er der foretaget enkelte ændringer, siden miljøgodkendelsen blev meddelt i 1989. Der er etableret varmevekslere på alle stalde. Teknologien er på miljøstyrelsens

⁶ § 39 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

teknologi liste og vurderes som BAT. Kommunen har vurderet, at indførelse af teknologien ikke er en godkendelsespligtig ændring, jf. afgørelse af 17. marts 2020. Der udover der opførte et halmfyret på 0,95 mW i 2022. Halmfyret opfylder lovgivningens grænseværdier⁷.

Der er foretaget renoveringer af ventilationssystemet i stald 5 i 2015 og i stald 1 og 4 i 2018. Ventilationssystemet i stald 2 og 3 vil ligeledes blive renoveret.

Der er eksisterende vilkår om, at staldventilationen skal føres 1 meter over kip. Dette vilkår opdateres, så det tydeliggøres, at hverken gavlventilationen eller varmevekslerens afkast er omfattet. Dette skyldes at varmeveksleren er godkendt af miljøstyrelsen i sin nuværende udformning. Teknologien er derfor godkendt med nuværende afkast og ikke sikret ved ændringer. Som det fremgår af afgørelsen om ikke godkendelsespligtig ændring af husdyrbruget af 17. marts 2020 og VERA testen, så ændrer varmevekslerne ikke signifikant ved afksthøjde eller spredning. Med baggrund heri undtages varmeveksleren for nævnte vilkår. Gavl eller vægventilationen er ikke omfattet, da den i sin nuværende udformning er et dyrevelfærdskrav. Det opdaterede vilkår påbydes som vilkår 3 i denne afgørelse. Samtidig påbydes det, at ventilationshastigheden øges. Denne ændring er endnu ikke gennemført i alle stalde, derfor gives en frist til den 1. juli 2024 til fuld gennemførelse.

Der sker ikke andre fysiske ændringer som følge af revurderingen. Men det påbydes, at der skal monteres ensretter/miljøkryds i alle afkast omfattet af vilkår 3, da det vil medvirke til at reducere lugtgene fra anlægget. Disse skal være indsat inden udgangen af juni 2024.

Husdyrproduktion

Fjerkræbruget blev i 1989 godkendt til en produktion på 1.140.000 slagtekyllinger^{42 dage}/år fordelt på ca. 6 hold pr. år. Ved revurdering i 2004 blev dyreholdet reduceret til 1.116.000 slagtekyllinger^{39 dage}/år, med et max på 186.000 kyllinger pr hold altså fortsat 6 hold pr. år. I 2020 blev der anmeldt, accepteret og offentliggjort et skift i dyretype på fjerkræbruget. Produktionen blev dermed ændret til 251.000 slagtekyllinger^{32 dage} og 1.004.000 slagtekyllinger^{38 dage}/år, fordelt på 8,3 hold/år⁸. I praksis indsættes der ca. 151.000 slagtekyllinger pr hold, de første 20 % af kyllingerne (godt 30.000 stk.) sendes til slagtning efter 32 dage, mens de resterende 80 % af kyllingerne (knap 121.000 stk.) sendes til slagtning efter 38 dage. Ændringen af produktionen fastholdes/påbydes med vilkår 2 i denne revurdering.

4.2 Forurening

Husdyrbrugets potentielle af luft, vand, jord og undergrund skal minimeres. Herunder er der redegjort for følgende forureningskilder; ammoniakfordampning fra stalde, opbevaring, håndtering og udbringning/bortskaffelse af husdyrgødning, spildevand, affald, råvarer, olie og andre hjælpestoffer.

Fra et fjerkræbrug udledes der næringsstoffer i form af ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre, samt fosfor- og nitratudvaskning fra udbringning af husdyrgødning. Næringsstofudledningen fra et slagtekyllingeanlæg kan reguleres ved teknologier, der omfatter staldsystem, staldteknologi, opbevaring/håndtering/udbringning af husdyrgødning samt fodertilg.

⁷ Bilag 3 i bek. nr. 199 af 04-02-2022 om regulering af luftforurening fra fyringsanlæg til fast brændsel under 1 mW

⁸ Afgørelse truffet efter § 20, stk. 4 jfr. § 15 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen d. 20-03-2020

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

BAT-niveau for ammoniak

Miljøstyrelsen har opsat vejledende emissionsgrænseværdier for eksisterende anlæg til produktion af konventionelle slagtekyllinger. Vi har vurderet fjerkræbrugets BAT-niveau for ammoniak herudfra. Det eksisterende anlæg har en emission på 3.996 kg NH₃-N⁹, dette er lavere end det samlede BAT-krav for både eksisterende og nye anlæg. Ejendommen lever derfor fuldt op til BAT mht. ammoniakudledning.

Staldteknologi

Staldanlægget består af et 5 kyllingehuse med et produktionsareal på hver 1.500 m², i alt 7.500 m². Husene er traditionelle, lukkede og isolerede staldbygninger med traditionel ventilation med afkast i kip, gavlventilation af hensyn til dyrevelfærdskrav og varmevekslere af hensyn til energioptimering og miljøhensyn. Anlægget ændres ikke i forbindelse med revurderingen.

Staldene har strøelse over hele gulvet. Strøelsen består af et 1 cm. tykt lag af spåner, halm og/eller savsmuld.

Strøelsen på gulvene har et højt indhold af urinsyre, der omdannes til ammoniak ved tilførsel af vand og ilt. Når strøelsen er tør, vil det maksimere den mængde ammoniak, der kan bindes i strøelsen, og dermed reducere ammoniakfordampningen.

For at sikre lav ammoniakfordampning er der sat vilkår om, at det skal sikres, at strøelsen på gulvene er tør gennem hele produktionsperioden. Tør strøelse er BAT ifølge BREF-dokumentet. Tør strøelse er fastholdt via vilkår, og der skal anvendes Stalosan eller et lignende produkt, hvis ikke det er muligt at holde strøelsen tør.

En optimalt ventileret stald bidrager til at sikre en tør strøelse Staldene er forsynet med undertryksanlæg med indsugningsventiler placeret i væggene og afkastene placeret i kip. Ventilationsanlægget er fuldautomatisk, og det er trinvis styret med følere som registrerer temperatur og luftfugtighed. Hermed sikres det, at staldene ikke overventileres. Der findes nødstrømsgenerator i tilfælde af strømsvigt.

Der er installeret varmevekslere på alle staldene. Varmeveksleren fungerer ved at opvarme den luft, som skal ind i stalden, med varmen fra den luft, som forlader stalden. Den opvarmede indgangsluft udtørre gødningen hurtigere i stalden, hvilket resulterer i en reduktion af ammoniakfordampning. Teknologien blev optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste i 2016 med en ammoniakreducerende effekt på 30 %. Varmeveksler er ifølge BREFF-dokumentet BAT.

Tiltaget er ikke tidligere fastholdt med vilkår i miljøgodkendelsen eller revurderingen af miljøgodkendelsen (da det ikke var på teknologilisten og dermed ikke BAT i 1989 eller 2004). Da kyllingehuse med varmeveksler beskrives som BAT i BREF-dokumentet i dag, påbyder vi varmevekslere med vilkår. Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens forslag til vilkår fra Teknologi-listen.

Ved at sætte vilkår til tør strøelse og fastholdelse af varmevekslere vurderer vi, at staldene lever op til BAT.

Ammoniakpåvirkning af højt prioriteret natur

Fordampning af ammoniak fra et husdyrbrug udgør en mulig trussel for næringsstoffølsomme naturtyper og arter. Dette skyldes, at der kan ske en indirekte gødningstilførsel i form af ammoniak

⁹ It-skema **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

fra husdyrbruget til nærliggende naturarealer. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastlægger grænser for, hvor meget ammoniak der må tilføres internationalt beskyttet natur/Natura 2000-områder (kategori 1-natur) og større, nationalt beskyttede, ammoniakfølsomme naturområder (kategori 2-natur) fra godkendte husdyrbrug. Ved revurdering skal vi sikre at disse totaldepositionskrav overholdes.

Bedriftens samlede fordampning af ammoniak fra stalde og lagre er beregnet til **Fejl!**
Henvisningskilde ikke fundet. kg N/år¹⁰ i husdyrgodkendelse.dk inkl. effekten af varmevekslerne.

I nedenstående tabel ses de kategori 1- og kategori 2-naturområder, der ligger nærmest husdyrbruget, og som vil blive mest påvirket af driften.

Nærmeste naturområde	Kategori	Afstand	Total deposition
Overdrev i Natura2000	1	6.7 km	0,0 kg N pr ha pr år
Overdrev udenfor Natura2000	2	5.7 km	0,0 kg N pr ha pr år

Kategori 1-natur og Kategori 2-natur

Der er langt til nærmeste beskyttede naturområde, både hvad angår kategori 1 og 2. Det betyder, at både kravet til kategori 1 og 2 for revurderinger er overholdt. Totalbelastningen er 0,0 kg N/ha på begge disse naturkategorier.

Da grænseværdierne er overholdt, konkluderer vi, at ammoniak fra fjerkræbruget ikke påvirker kategori 1- eller kategori 2-natur væsentligt. Der er derfor ikke behov for at stille yderligere vilkår til reduktion af ammoniakfordampningen fra bruget.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Der produceres udelukkende dybstrøelse i staldanlæggene. Dybstrøelsen udbringes efter gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Der er kun midlertidigt oplag af dybstrøelse på anlægget i forbindelse med tømning af staldene. Dybstrøelse flyttes fra ejendom og benyttes sammen med vaskevand på Rokkedahls arealer. Derved reduceres ammoniak fra ejendommen. Denne procedure fastholdes med påbud af vilkår 15.

Spildevand

Vaskevandet fra rengøringen af staldene vil indeholde rester af husdyrgødning, og det skal derfor håndteres forsvarligt. Rengøringsvandet opsamles og ledes via lukkede rørføringer til spildevandsbeholdere. Vaskevandet opslæmmes med dybstrøelsen på en anden ejendom og udspredd på landbrugsjord så næringsstoffesterne i vandet blive udnyttet.

Øvrige forureningskilder

Produktionen på ejendommen er ikke øget, og driften samt anlægget er ikke ændret nævneværdigt siden godkendelsen eller seneste revurdering 2004. Derfor vurderer vi, at forureningen fra anlægget ikke er væsentligt anderledes, end da Kommunen revurderede miljøgodkendelsen til husdyrbruget.

¹⁰ It-skema **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

Kommunen har ikke kendskab til uforudsete skadevirkninger fra husdyrbruget eller til nye oplysninger om forureningens skadelige virkning. Vi vurderer derfor, at miljøgodkendelsens reviderede regulering af forureningskilderne som udgangspunkt stadig er dækkende.

4.3 Gener

Husdyrbrugets drift kan give anledninger til potentielle gener for omkringboende. De omkringboende skal sikres mod væsentlige gener i form af lugt, støv, støj, lys, rystelser, fluer og uhygiejniske forhold. Gener udgør hovedsageligt et problem i miljømæssig henseende, hvis anlægget ligger nabonært. Miljøstyrelsen har derfor ikke udmeldt BAT-standardvilkår for gener, herunder BAT-emissions-grænseværdier for lugt. Hvad angår gener, er det BAT at placere anlægget tilpas langt fra følsomme recipienter. Gener skal derfor reguleres med udgangspunkt i de lokale forhold og anstanden til blandt andet de omkringboende. Potentielle gener er vurderet og tiltag til reduktion er beskrevet herunder.

lugt

Lugtemissionen fra et husdyrbrug hænger tæt sammen med dyretype, antal stipladser og staldindretning. Lugtpåvirkning af omgivelserne hænger udover staldemissionen også sammen med ventilationsforhold, ejendommens placering (afstand til omkringboende) samt vind- og vejrforhold.

Ved revurdering skal kommunen beregne, om geneniveauerne for lugt¹¹ er overholdt. Hvis geneniveauet ikke er overholdt, skal det vurderes, om husdyrbruget overholder betingelserne for at fravige geneniveauet¹². Geneniveauet skal fraviges, hvis 50% af geneniveauet er overholdt. Hvis geneniveauet ikke kan fraviges, skal kommunen vurdere, om det er muligt at påbyde teknologi til reduktion af husdyrbruget lugt. I revurderingssituationen er lugtgeneniveauet derfor ikke en grænseværdi der skal overholdes, men i stedet en hjælp til at vurdere, om der dels er behov for, og dels er hjemmel til at påbyde lugtreducerende teknologi til husdyrbruget. Lugtberegningerne er i denne revurdering baseret på produktionsarealer jf. gældende regler, i modsætning til tidligere udregninger som var baseret på kg dyr i staldene.

I ansøgningskemaet er der udregnet lugtgenefastholdene på hhv. 419, 807 og 1.037 meter til nærmeste nabo, samlede bebyggelse og byzone (disse fremgår af tabel 1).

Løgstørvej 107 er den nærmeste nabo i landzonen, og ejendommen er placeret 322 m sydøst for anlægget. Anlægget ligger nord for naboen. Da vinden sjældent kommer fra nord, skal geneniveauet reduceres med 20 % for denne nabo¹³, geneniveauet for Løgstørvej 107 er derfor 335 m. Udover Løgstørvej 107, ligger der yderligere 4 naboejendomme i landzonen indenfor 419 m af anlægget. Disse ejendomme er alle landbrugsejendomme og dermed ikke omfattet af geneniveauet for lugt. Der er ingen samlet bebyggelse inden for 807 m af anlægget. Det østlige af Havbro ligger kun 218 m fra anlægget og dermed inden for genefastholdet til byzone.

¹¹ §§ 31 og 32 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

¹² § 33 jf. § 39 stk. 2. i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

¹³ Jf. Bilag 3 punkt B i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

Tabel 1: geneafstande og reelle afstande til følsomme recipienter.

Områdetype	By/adresse/ område	Beregnet geneafstand (m)	Reel afstand fra anlæggets centrum (m)	Reel afstand i forhold til geneafstand (%)	Genekriterie overhold
Byzone	Havbro	1.037	219	21%	Nej
Samlet bebyggelse / Rekreativt område	Aars Golfbane	807	3.419	>> 100%	Ja
Enkelt bolig ¹⁴	Løgstørvej 107	335 [‡]	322	96 %	(Ja)*

[‡] korrigeret geneafstand, den ukorrigerede afstand er 419 m. *geneniveau skal fraviges da forudsætningen i § 33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen gør sig gældende.

Det fremgår af ovenstående tabel, at både nærmeste nabo og dele af Havbro by kan være påvirket af lugt i en sådan grad at det er til gene. Det fremgår også, at nærmeste nabo ligger så langt fra anlægget at geneniveauet skal fraviges.

Ovenstående beregning er en generalisering, der bygger på en "worst case situation" hvor alle stalde altid er fulde. Reelt foregår produktionen på Løgstørvej 113 som en "alt ind – alt ud" produktion, med godt 8 rotationer på et år. Der er derfor perioder (når staldene er tomme og når kyllingerne er små), hvor der ingen eller ingen væsentligt lugt er fra anlægget. Samt perioder (typisk de sidste 14 dage i produktionscyklus), hvor der er væsentligt lugtgener fra anlægget.

Registreringer fra kommunens miljøtilsyn på ejendommen understøtter, at der er mange dage uden væsentligt lugtgener fra produktionen, men der er også registreret lugtgener ved ejendommen i den sidste del af produktionscyklus. Vi har ligeledes ved tilsyn vurderet lugt ved Havbro By og registreret lugtgener indenfor byzonen, når vinden er i øst og luftfugtigheden er høj.

Vi kan derfor konkludere, at der er væsentlige lugtgener fra fjerkræbruget i Havbro i slutningen af produktionscyklus, hvis der samtidig er ugunstige meteorologiske forhold i form af østenvind (specielt om sommeren), høj luftfugtighed (tåge) og/eller lavtryk.

Vi har derudover ved flere lejligheder modtaget klager fra omkringboende i landzonen. I denne forbindelse har vi både fysisk og regneteknisk vurderet på lugtgenerne. På baggrund af disse klager har vi konkluderet, at det primært er de omkringboende syd for anlægget, der oplever lugtgener, og at disse er værst om sommeren, når gavlventilationen kører, og staldene er fulde. Gavlventilationen vender mod syd på alle staldene. Gavlventilation er dog et ufravigeligt dyrevelfærdsmæssigt krav, og vi kan derfor ikke begrænse brugen af dem.

Da produktionen blev miljøgodkendt i 1989, vurderede Aars Kommune, at fjerkræbruget ikke ville medføre væsentlige miljømæssige påvirkninger, herunder lugt. I dag skal vi vurdere lugtgenerne for de omkringboende anderledes, men vi kan ikke på den baggrund alene ændre en godkendt produktion. Vi kan kun ændre en godkendt produktion ved at meddele påbud om skærpede vilkår i følgende tilfælde:

- Ved fremkomst af nye oplysninger om forureningens skadelige virkning

¹⁴ Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt og som ikke ejes af Rokkedahl Landbrug A/S.

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

- Hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- Hvis forureningen går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- Ved væsentlige ændringer i BAT, der skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne,
- Hvis det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med husdyrbrugets processer eller aktiviteter er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Der er ikke fremkommet nye oplysninger om lugts skadelige virkning, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse. Lugtgenerne fra husdyrbruget går ikke ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse. Vi har således ikke hjemmel til at kræve produktionen lukket eller nedskrevet pga. af lugtgenerne.

Da vi vurderer, at der er lugtgener fra anlægget og afstanden til Havbro er så kort at geneniveauet ikke kan fraviges, skal vi vurdere, om der er grundlag for at fastsætte vilkår om anvendelse af BAT-teknologier (fra miljøstyrelsens teknologiliste) til reduktion af lugtemissionen fra ejendommen¹⁵.

BAT-teknologier til oprensning af lugt

Udover reduktion af selve dyreholdet, kan lugt reduceres ved at rense luften, der forlader stalden. Lugt kan reduceres ved hjælp af biologisk eller i nogle tilfælde kemisk luftrensning. Der findes flere forskellige anerkendte metoder på miljøstyrelsens teknologiliste, men disse er kun godkendte til brug i svinestalde, da effekten ikke kan garanteres for fjerkræstalde.

Ved biologisk luftrensning omsætter mikroorganismer forurenende stoffer (så som lugtstoffer og ammoniak), denne teknik egner sig ikke til slagtekyllingeproduktion, da næringsstofflørselen til mikroorganismene vil være meget svingende gennem produktionscyklus og ikke eksisterende i tomgangsperioderne, hvor staldene tømmes og rengøres.

Kemisk luftrensning har også været undersøgt til fjerkræ¹⁶. Resultaterne hvad angår lugtreduktion var så svingende og årstidsafhængige, at dette ikke er en teknik, der er kommet på teknologilisten. Effekten var umiddelbart størst om vinteren, når behovet er mindst. Dertil kommer at driftssikkerheden ikke er påvist.

Alternativer til teknologier til oprensning af lugt

Udover størrelsen af dyreholdet er det, der har størst indflydelse på lugten fra stalden, håndtering af strøelsen, gødningshåndtering og -opbevaring samt hygiejne i stalden og ventilationsanlæggets udformning og styring.

Registreringerne fra kommunens miljøtilsyn viser, at husdyrbruget er veldrevet og har stor fokus på at reducere lugtgenerne til et minimum gennem management.

På ejendommen er der varmevekslere, som reducerer ammoniakemission, grundet en bedre luftfordeling og tør overflade af strøelse. Teknologien er ikke godkendt med en lugtreducerende effekt. Dog er ammoniak en del af det, der medvirker til lugt, så det er i en vis grad medvirkende til at minimere lugten. Det er BAT at sikre, at dyr og overflader holdes tørre. Varmevekslerne er

¹⁵ § 44 stk. 2. i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

¹⁶ Miljøstyrelsens teknologiblad "Kemisk luftrensning med syre – Slagtekyllinger" vers. 1

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

fasthold med vilkår, og der er ligeledes sat vilkår om at strølsen skal holdes tør, og at Stalosan benyttes efter behov. Disse vilkår sikrer dermed også, at lugten reduceres mest muligt fra stalden.

Håndtering og udbringning af husdyrgødning har ligeledes indflydelse på lugten fra et husdyrbrug. Opbevaring i sig selv har begrænset lugtbidrag, men i forbindelse med omrøring og håndtering frigives lugt. Derfor der i 1989 sat vilkår til udbringning af både gødning og vaskevand. De i dag gældende regler på området (som husdyrbruget er pålagt at følge) har overhalet vilkårene indenom, disse vurderes at være tilstrækkelige til at sikre, at husdyrgødning og vaskevand håndteres og udbringes uden væsentlige gener for de omkringboende.

Tømning af staldene mellem produktionsholdene giver potentielt anledning til lugtgener for de omkringboende. Derfor blev det i 2004 tilføjet, at udmugning skal foregå imens ventilationsanlægget kører, og at det kun er gødning, der skal benyttes på ejendommens arealer, der må opbevares på ejendommen. Vi tilføjer i denne afgørelse også at udmugning ikke må foregå mellem 16 - 22 i hverdage og 7- 22 i weekenden og på helligdage, for yderligere at minimere risikoen for nabogener som følge af udmugning.

For at reducerer den potentielle lugtpåvirkning fra husdyrgødning har Rokkedahl desuden valgt, at der ikke er fast oplag af husdyrgødning på ejendommen. Dette fastholder vi ved at skærpe vilkåret til opbevaring yderligere og påbyde, at der kun må være midlertidigt oplag på ejendomme i maksimalt 48 timer i forbindelse med tømning og rengøring af staldene mellem produktionsholdene. I godkendelsen var der med vilkår L sat krav om at husdyrgødning afsættes til 3. part. Dette for at minimere oplaget på ejendommen. Dette vilkår fjernes. Der er med vilkår 15 sikret at der ikke er oplag på ejendommen hvilket vi vurderer er tilstrækkeligt.

Strølsens tørhed og hygiejnen påvirker lugtkoncentrationen i staldene, mens afkastenes udformning, højde og hastighed har stor indflydelse på lugtspredning uden for staldene og dermed om omgivelserne udsættes for lugtgener.

En øget fysisk afksthøjde og -hastighed vil dels øge afstanden fra omkringboende til det punkt, lugten spredes fra, dels øge sammenblandingen af staldluft med atmosfæren. Dette vil fortynde lugten, inden den når naboen, og naboen vil dermed blive udsat for mindre lugt.

I forbindelse med renovation af staldenes ventilation bliver hastigheden i afkastene øget fra mindst 8,0 til mindst 8,4 m/s. Samtidig vil der blive monteret miljømoduler i alle proces afkast. Et miljømodul ændrer hastigheden og spredning af afgangsluften fra en stald, således at luften føres højere op, hvilket har samme effekt som at forhøje afkastet fysisk. Miljømodulet er derfor et godt alternativ til en fysisk forlængelse af alle afkast, som er omfattende på et eksisterende fjerkræbrug. Det er kommunens vurdering, at en øget afkastshastighed og tilføjelse af miljømodulet vil påvirke lugt-emissionen og -spredningen fra husdyrbruget, og dermed bevirker at lugtgenerne ved de omkringboende reduceres. Vi skærper derfor det eksisterende vilkår om hastigheden i afkast og påbyder ydermere at der skal tilføjes miljøkryds i alle proces afkast. Ændringen er igangsat men endnu ikke gennemført i alle stalde. Vi sætter derfor vilkår om, at ventilationen skal være reoveret og miljøkryds monteret inden udgangen af juni 2024.

Udover afksthøjde og -hastighed er der også fokus på at ventilationssystemet er rent og fungerer optimalt. Dette medvirker til optimal lugtspredning. Landmanden har redegjort for at ventilationssystemet er fuldautomatisk og fugtigheds- og temperaturstyret. Ventilationen rengøres og serviceres rutinemæssigt mellem hvert hold, hvilket reducerer modstanden i ventilatorerne. Disse forhold sikrer, at staldens indeklime tilpasses kyllingernes behov. Et velfungerende ventilationssystem sikrer også at staldluften og dermed lugten føres højt op over stalden.

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

Vi har sat vilkår om, at ventilationsanlægget skal rengøres efter hver produktionscyklus, samt at ACQP eller et lignende styringssystem skal anvendes. Dertil kommer, at der igennem generel lovgivning er krav om regelmæssig service og overvågning. Dermed vurderer vi, at ventilationssystemet vil fungere optimalt.

Kommunen konkluderer, at der via management gøres, hvad der er muligt for at minimere lugtgener fra husdyrbruget. Disse management tiltag er fastholdt med vilkår.

Samlet set er det kommunens vurdering, at der er lugtgener fra ejendommen, men der på nuværende tidspunkt ikke findes en økonomisk proportionel og teknisk løsning på lugtproblemet. Der er allerede flere særvilkår gældende for fjerkræbruget, som alle har til formål at reducere lugten. Der er vores vurdering, at disse vilkår er nødvendige, grundet fjerkræbrugets bynære placering, men at de ikke er nok til at forhindre, at borgerne i Havbro vil opleve dage med væsentlige lugtgener fra fjerkræbruget. Der findes på nuværende tidspunkt ikke konkrete lugtreduktionsteknikker, der er så gennemtestede og driftssikre, at de kan defineres som BAT.

Kommunen kan kun påbyde teknologi der er defineret som BAT teknologi. Vi kan derfor ikke sætte yderligere vilkår til lugtreduktion på nuværende tidspunkt. Men vi vil tage godkendelsen op til revurdering igen efter kun 7 år (mod de maximale 10), og vi håber, at der til den tid er udviklet lugtreducerende teknologier til slagtekyllingebrug, der kan afhjælpe lugtproblemerne. Da der er gener fra husdyrbruget, vil yderligere lugtreducerede teknologier løbende blive påbudt husdyrbruget, hvis/når sådanne udvikles.

Øvrige gener

Øvrige gener fra et husdyrbrug (støj, støv, lys og lignende) udgør hovedsageligt et problem i miljømæssig henseende, hvis anlægget ligger i nærheden af naboer. Disse gener skal derfor ligesom lugt reguleres med udgangspunkt i de lokale forhold.

Anlægget ligger nabonært. Der er dermed også øget risiko for gener fra andre faktorer end lugt. Udover lugt er der også blevet klaget over støj. Kommune har undersøgt dette men har ikke målt støj over de gældende støjgrænser. Der er ikke registreret andre væsentlige gener i forbindelse med tilsyn på ejendommen. Vi vurderer derfor, at der ikke er behov for at sætte nye vilkår til anvendelse af BAT til regulering af øvrige gener.

4.4 Indretning og drift jf. BAT

Udover at begrænsning af emission af ammoniak og lugt skal ejendommen indrettes og drives i overensstemmelse med BAT. Energi- og råvareforbrug skal udnyttes mest effektivt, produktionsprocesserne skal optimeres og affaldshierarkiet skal iagttages.

Ovenstående er delvist sikret ved at der i husdyrgodkendelsen er opsatte en række genelle krav til IE-brug via IE-særregler¹⁷.

Fodring

Ifølge BAT konklusionen og BREF-dokumentet er det BAT, at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer, for at reducere dyrenes kvælstofudskillelse. Derudover nævnes det, at visse fodertilsætninger, herunder enzymer, kan

¹⁷ Kap 17 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det BAT, at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase, for at reducere fosforudskillelse.

På ejendommen anvendes der fytase og koncentratfoder, og der udføres fasefodring i flere faser, i overensstemmelse med de danske fodernormer og de generelle fodringskrav til IE-brug¹⁸.

Vi vurderer på baggrund heraf, ejendommen overholder de gældende IE-regler og at fodringen på husdyrbruget lever op til BAT.

Ressourceforbrug

Energi- og råvareforbrug skal udnyttes mest effektivt. Der findes ikke et BAT krav til forbruget af el og vand, i stedet skal forbruget af vand og el monitoreres og løbende minimeres.

Vandforbrug

IE-brug skal minimere brugen af vand samt vandspild. Dette dels ved at vandforbrug skal indgå som en del af husdyrbrugets miljøledelse, hvorigennem der fortsat skal være fokus på minimering af forbruget af vand. Dels skal IE-brug have en plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse, som bl.a. skal omfatte udstyr til drikkevand. Herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes, og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen. Planen vil medvirke til at sikre, at der ikke sker unødigt vandspild på grund af utætte drikkevandssystemer.

Ansøger fremhæver, at kyllingeproduktionen er sårbar overfor fugt, hvorfor de er meget opmærksomme på at udbedre alle lækager hurtigst muligt. I fjerkræproduktionen bruges der vand til dyrene og til rengøringsaktiviteter. Ansøger oplyser at BAT for vandforbrug søges overholdt med følgende tiltag:

- Drikkeventilerne justeres dagligt i forhold til kyllingernes højde. Derved minimeres vandspild, som også vil være til stor skade for fuglenes trædepuder.
- Drikkeniplerne er forsynet med en kop, der sikrer opsamling af eventuelt vandspild. De bliver løbende testet hvor vandmængden per minut bliver registreret.
- Når kyllingehusene klargøres til et nyt hold, så bliver de vasket med en tilstrækkelig mængde vand. Det tilstræbes altid at der anvendes så lidt vand som muligt.
- Vandrør og slanger bliver løbende efterset og kontrolleret
- Vandtrykket styres, så trykket stiger med kyllingernes alder
- Vandforbruget justeres løbende efter vandforbrug og foderforbrug så det optimale forhold altid er til stede.
- Vandforbruget registreres.

Ifølge BREF-dokumentet er det BAT, at anvende et ikke-lækkende drikkesystem til slagtekyllingerne, da det vil sikre et lavt drikkevandsspild og en tør strøelse. Drikkesystemet kan f.eks. være i form af drikkenipler, der er placeret højt for at lette kyllingernes vandoptagelse og minimere vandspildet. Der anvendes drikkenipler på ejendommen, og tiltaget fastholdes derfor med vilkår i revurderingen.

Vi betragter de vandbesparende tiltag som BAT, idet de er i overensstemmelse med BREF og Miljøstyrelsens teknologiudredning om begrænsning af vandspild ved fjerkræproduktion. Kommunen fastholder tiltag om drikkenipler med vilkår og vurderer derefter at husdyrbrugets vilkår i

¹⁸ § 46 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

kombination med de i husdyrbekendtgørelsen¹⁹ beskrevne regler for IE-brug sikrer, at husdyrbruget lever op til BAT, hvad angår vandforbrug.

Energiforbrug

Et IE-brug skal minimere el-forbruget. På husdyrbruget bliver der brugt el til ventilation (inklusive varmevekslerne), belysning samt foderanlæg. Staldene bliver opvarmet med halmfyr.

Ansøger oplyser at BAT for energiforbrug søges overholdt med følgende tiltag:

- Der er styret belysning i alle staldene. Både styrke og varighed.
- Der er opsat energibesparende belysning i form af LED lys.
- Kalibrering af sensorer. Måleenhederne bliver testet efter hvert hold for at sikre, at ventilationen kører optimalt.
- Ventilationsanlæg er fuldautomatisk og styret af bl.a. fugtighed og temperatur og CO₂ fra central enhed, som sikrer, at ventilationen kører optimalt.
- Ventilationsanlægget er med multistep, hvor ventilatorerne kobles ind i grupper til ca. 50% af deres ydelse. Når alle ventilatorer er koblet ind, reguleres de parallelt op til 100% af deres ydelse, hvis yderligere ventilation er påkrævet. Det vil altså sige, at der anvendes flere ventilatorer, og at de dermed kører ved en lavere ydelse. Det reducerer strømforbruget markant samtidig med, at det gode klima i stalden fastholdes.
- Der er opsat en varmeveksler i hvert hus. Luften kommer ind i toppen af huset i midten af huset hvor det bliver spredt af en ventilator.
- Varmevekslingen reducerer oliemængden til fyret, da behovet for tørring i kyllingehuset bliver reduceret med mere effektiv ventilation og opvarmningen af indsugningsluften.
- Ventilationen rengøres rutinemæssigt mellem hvert hold, hvilket reducerer modstand i ventilatorerne og dermed sparer på energien
- Energiforbruget registreres

Derudover ovenstående tiltag er husdyrbruget underlagt de IE-særregler om plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse som bl.a. omfatter varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf.

Kommunen vurderer at stillede vilkår i kombination med de i husdyrbekendtgørelsen²⁰ beskrevne regler for IE-brug, sikre at husdyrbruget lever op til BAT for energiforbrug.

Vi vurderer samlet set at ovenstående er tilstrækkeligt til at sikre overholdelse af BAT for ressourceforbrug.

Miljøledelse og Management

EU-Kommissionen har offentliggjort BAT-konklusioner for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin, dvs. husdyrbrug omfattet af IE-direktivet (IE-husdyrbrug). BAT-konklusionerne er implementeret i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen i form af generelle regler med de pågældende krav, der gælder alle IE-husdyrbrug umiddelbart efter meddelelse om godkendelse.

Ansøger oplyser, at bedriften bliver drevet efter de principper der er opstillet i begrebet "godt landmandskab". Begrebet "godt landmandskab" indeholder en målsætning om inddragelse af

¹⁹ Kap 17

²⁰ Kap 17

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

principperne for integreret produktion. Hensynet til de mere bløde værdier bliver derved en integreret del af planlægningsprocessen. De bløde værdier er i denne sammenhæng defineret som etisk betingede hensyn, herunder hensyn til medarbejdere, naboerne til bedriften, forbrugerne samt til husdyrvelfærd, naturen, landskabet og miljøet. Ved anvendelse af denne helhedsorienterede managementform forventes kravene fra det omgivende samfund at blive efterlevet, sideløbende med de økonomiske krav.

Ligesom alle andre leverandører til Danpo er denne virksomhed omfattet af ACQP programmet²¹, som er et fuldt integreret kvalitetssikrings- og dokumentationsprogram for alle led i håndteringen af slagtekyllinger. Der er fuld sporbarhed fra jord-til-bord og er derfor underlagt kontrol af uvildigt institut. Derudover bliver ejendommen omfattet af miljøledelse. Det bliver evalueret en gang årligt.

Kommunen stiller nyt vilkår om, at ACQP eller et lignende styringssystem skal anvendes i kyllingeproduktionen. Det er kommunens vurdering at ejendommen lever op til BAT, når ejendommen fortsat drives i overensstemmelse med særregler for IE-husdyrbrug samt husdyrbrugets øvrige vilkår.

4.5 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

Bedriften og vilkårene i godkendelsen og revurderingerne vil løbende blive gennemgået af tilsynsmyndigheden sammen med den driftsansvarlige ved miljøtilsyn.

Hvis den driftsansvarlige konstaterer, at et vilkår ikke overholdes, skal det straks indberettes til tilsynsmyndigheden/kommunens miljøafdeling.

Da fjerkræbruget er et IE-husdyrbrug, er der krav om, at skal ske en indberetning af egenkontrollen i forhold til emissionsovervågningen mindst en gang årligt.

Der er som led i implementering af BAT konklusionerne for IE-brug indført krav om årlig indberetning. Landmanden skal derfor årligt indsende følgende:

- Logbøger for miljøteknologier, altså logbøger i overensstemmelse med vilkår 27
 - Varmevekslerens driftstid evt. ved montering af timetæller på varmeveksleren
 - Tidspunkter for rengøring herunder udskiftning af filtre samt vedligehold
 - Eventuelle fejl/driftsstop og varighed heraf.
- Dokumentation for miljøledelsessystemet
- Logbog over gennemførte kontroller
- Dokumentation for overholdelse af fodringskrav.

Disse indsendes årligt senest 31. december for foregående kalenderår medmindre de er fremvist og gennemgået i forbindelse med tilsyn. De skal uanset indsendelse også opbevares på husdyrbruget i 5 år kunne forevises på forlangende.

4.6 Ophør

Ved ophør af driften på ejendommen kan der opstå risiko for forurening. Vi vurderer, at driftssikkerheden også skal sikres i denne situation. Vi fastholder derfor vilkår fra miljøgodkendelsen om, at stalde og gødningsopbevaringsanlæg m.v. skal tømmes og rengøres for oplagret husdyrgødning, affald og lignende ved ophør af produktionen. Husdyrgødning skal

²¹ <https://www.danpo.dk/da/forbruger/landmaend/acqp-program>

anvendes/udbringes i overensstemmelse med husdyrbekendtgørelsen, og affald skal bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativer. Vi vurderer, at dette sammen med særregler for IE-brug i denne sammenhæng er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare.

4.7 Konklusion

Ved revurderingen har vi først og fremmest sikret, at **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**brugets indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af den "Bedste Anvendelige Teknik" (BAT). Vi har vurderet, der er behovet for at meddele påbud af vilkår til **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**brugets driftssikkerhed og egenkontrol for at sikre, at **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**bruget fortsat lever op til gældende BAT-konklusion for **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**brug.

Emissionen er konkret vurderet efter gældende metode. Ammoniakemissionen vil ikke kunne påvirket større ammoniakfølsomme naturtyper indenfor eller uden for Natura 2000-områder.

Lugtmissionen kan give anledning til lugtgener fra husdyrbruget. Lugten er dog ikke er større end forudsat på godkendelsestidspunktet. Der er på nuværende tidspunkt ikke en økonomisk proportionel og teknisk løsning på lugtproblemet. Derfor ikke er hjemmel til at kræve lugten reduceret til under geneniveau. Udviklingen inden for lugtreducerende teknologier skal dog følges, så ejendommens lugt løbende reduceres i takt med den teknologiske udvikling.

5. Øvrige oplysninger

5.1 Retsbeskyttelse

De meddelte vilkår er ikke omfattet af retsbeskyttelse, da de enten er meddelt ved påbud (nye vilkår) eller er overført fra den tidligere godkendelse (opdaterede vilkår), hvor retsbeskyttelsen er udløbet. Vilkårene træder i kraft straks ved meddelelse af afgørelsen med mindre andet fremgår af de enkelte vilkår.

5.2 Offentliggørelse

Revurderingen af husdyrbrugets miljøgodkendelse har været i foroffentlighed i 2 uger, i perioden 19-03-2020 til 02-04-2020. Kommunen har modtaget bemærkninger i forbindelse hermed, idet tre naboer ønskede at få udkast sendt i høring.

Udkastet til revurderingen har været i høring hos ansøger og parter der har efterspurgt det i 3 uger, i perioden fra d. 30. maj – 20. juni 2023. Vi har i forbindelse med høringen modtaget flere høringssvar fra omkringboende. Disse er konkret vurderet og det har ført til at kommunen i samråd med landmanden har foretaget projektændringer på bruget. Disse nye vilkår er varslet d. 17. november 2023 til landbruget.

Revurdering/foroffentlighed, udkast og afgørelse har været/er offentliggjort på kommunens hjemmeside www.vesthimmerland.dk/afgoerelser. Afgørelsen er annonceret på hjemmesiden d. 4. december 2023.

5.3 Klage og søgsmål

Du kan klage over kommunens afgørelse indtil 4 uger efter modtagelsen. Alle, der har væsentlig individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer kan klage. Efter klagefristens udløb vil ansøger blive orienteret om, der er klaget eller ej.

Klagen indsendes via klageportalen. Borgere, virksomheder og organisationer, som skal anvende klageportalen, tilgår klageportalen via borger.dk eller virk.dk. Der er direkte link via Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside nmkn.dk.

Klagen skal være modtaget 1.januar 2024.

Der kan være gebyr på at klage. Reglerne kan du ligeledes se på Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside.

Hvis kommunens afgørelse ønskes afprøvet ved en domstol, skal et evt. sagsanlæg i henhold til loven være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Vi gør opmærksom på, at du, som part i sagen, har ret til fuld aktindsigt.

5.4 Tilsynsmyndighed

Vesthimmerlands Kommune er tilsynsmyndighed og har ret og pligt til, på et hvert tidspunkt at kontrollere, at ovennævnte vilkår og forudsætninger i miljøgodkendelsen og revurderingerne overholdes.

5.5 Underretning

Følgende myndigheder, institutioner og personer er underrettet om denne afgørelse:

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

Følgende myndigheder, institutioner og personer er underrettet om denne afgørelse og har modtaget kopi af denne miljøgodkendelse.

Ejer: Rokkedahl Landbrug A/S adm@rokkedahl-landbrug.dk
Konsulent: Carsten Aarup caa@agrinord.dk

Der er yderligere 4 naboer der er kommet med bemærkninger, klager eller har udvist interesse for sagen og som dermed er påført som sagsparter.

Godkendelsen er endvidere jfr. generelle bestemmelser i loven sendt til:

Styrelsen for Patientsikkerhed	TRNord@stps.dk
Rådet for Grøn Omstilling	husdyr@rgo.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnvesthimmerland-sager@dn.dk
DN Vesthimmerland	vesthimmerland@dn.dk
Danmarks Fiskeriforening	mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforening	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	post@sportsfiskerforbundet.dk , lbt@sportsfiskerforbundet.dk
Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk
DOF - Nordjylland	vesthimmerland@dof.dk

6 Bilag

Bilag 1 - Stamdata

Titel	Revurdering (genbehandling)
Godkendelsesdato	4. december 2023
IT-ansøgning	skema 228801 version 6
Adresse	Løgstørvej 113, 9600 Aars
Ansøger og ejer	Rokkedahl Landbrug, adm@rokkedahl.dk
CVR-nr.	33 770 642
CHR-nr.	18 246
Matr. Nr.	5c Havbro, Havbro
Telefon og E-mail	61 74 80 56 og jakob@rokkedahl.dk
Ansøgers konsulent	Carsten Aarup, caa@agrinord.dk
Udarbejdet af	Pernille Bildsøe Lynggaard
Tjekket af	Lene Louise Buur

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

Bilag 2 – Eksisterende vilkår (suppleres af påbudte vilkår i afsnit 3)

Vilkår fra henholdsvis miljøgodkendelsen og revurderingen i 2004. Vilkår der ændres eller ophæves i denne afgørelse er skrevet med grå.

Vilkår fra MGK

- A. Grundlaget for godkendelsen er, at "Virksomheden skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen".
- B. Der skal overalt på farmen herske gennemført renlighed og orden og træffes sådanne foranstaltninger, at farmen er til mindst mulig gene for de omkringboende.
- C. Gødning og vaskevand skal bortskaffes i h.t. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 568 af 22. september 1988.
Vaskevandet skal efter opsamling i samletank tilsættes 3 % læsket kalk og henstå i 1 uge inden udspredning.
Ophæves da forholdet er reguleret af gældende lov
- D. Overfladevand nedsives og spildevand og vaskevand skal føres til samletank.
- E. Spildevandet fra samletank skal bortskaffes til godkendt spildevandsanlæg eller udspredes på landbrugsareal.
- F. Animalsk affald, kadavere og lignende skal føres til autoriseret destruktionsanstalt mindst én gang ugentligt.
Affaldet skal indtil afhentning anbringes i dertil indrettede beholdere, der skal være vandtætte og have tætsluttende låg.
Beholderne må ikke overfyldes.
- G. Produktionen må ikke give væsentlige lugtgener for de omkringboende. Skønner tilsynsmyndigheden det fornødent, skal virksomheden lade udføre lugtmålinger og træffe afhjælpende foranstaltninger efter retningslinjerne i miljøministeriets vejledning nr. 4/1985 "Begrænsning af lugtgener fra virksomheden".
- H. Den eksterne støj fra virksomheden angivet som det ækvivalente, kontante, korrigerede lydniveau i dB (A) må ikke overstige nedennævnte grænser:

Målt udenfor egen grund:

Alle dage	kl. 07.00-18.00	55 dB (A)
Aftentimer	kl. 18.00-22.00	45 dB (A)
Nattetimer	kl. 22.00-07.00	40 dB (A)

Maksimalværdien af støjniveauet må om natten ikke overstige 55 dB (A).

De skal efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden, Aars Kommune, Miljøafdelingen, lade foretage målinger af støjniveauet i omgivelserne i det omfang tilsynsmyndigheden skønner sådanne målinger nødvendige, dog højest én gang årligt.

Viser målingerne, at støjbidraget fra virksomheden overskrider grænseværdierne i ovennævnte vilkår H, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger, og efter tilsynets skøn ved fornyede målinger dokumentere, at grænseværdierne overholdes.

Erstattes af vilkår 12 i denne revurdering

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

- I. Farmen må ikke uden særlig godkendelse udvides til mere end der er vist på det fremsendte projektmateriale.
- J. Der må ikke uden særlig godkendelse tilberedes foder.
- K. Bygningerne skal mellem hvert hold slagtekyllinger omhyggeligt rengøres.
- L. Inden farmen tages i brug skal der til kommunen indsendes en skriftlig aftale med en landmand om at modtage gødningen på sin landbrugsjord. Aftalen skal være med mindst 12 måneders opsigelse. Såfremt der ingen gødningsaftale foreligger, bortfalder miljøgodkendelsen.

Ophæves da formålet er opnået med vilkår 14

- M. Olie- og kemikalieaffald skal bortskaffes i overensstemmelse med de almindelige ordninger i kommunen for bortskaffelse af sådant affald.

Vilkår fra revurderingen i 2004

Ændring af vilkår:

- 1. Godkendelsen omfatter et dyrehold på maksimalt 1.116.000 kyllinger pr. år svarende til 360 dyreenheder. Der må dog max. produceres 186.000 kyllinger ad gangen svarende til 60 dyreenheder.

Der må ikke produceres flere kyllinger pr m² end der tillades i anden lovgivning (Lov om hold af slagtekyllinger). I 2003 er kravet max. 43 kg levende kyllinger pr. m² gulvareal.

Erstattes af vilkår 2 i denne revurdering

Nye vilkår:

- 2. Procesafkast skal være min. 1 m over tagryg og gennem ikke afdækkede afkast, afkasthastigheden skal være min. 8 m/s i en normal driftssituation.

Afkastshastigheden kan dog nedsættes i de første 2 uger af produktionen, af hensyn til kyllingernes vækst.

Vægventilatorer omfattes ikke da de opfattes som nødventilation af hensyn til dyrevelfærd.

Erstattes d. 1. juli 2024 af vilkår 3 i denne revurdering

- 3. Ved udmugning i staldene skal ventilatorerne også køre med min. 8 m/s, for at begrænse lugtgenerne i denne periode.
- 4. Lugtbidraget til omgivelserne skal reduceres med min. 50 % i forhold til "worst case", såfremt dette ikke kan overholdes kan tilsynsmyndigheden fastsætte yderligere skærpede vilkår for driften til minimering af lugtgenerne. Reduktionen vurderes via løbende målinger på specifikke stoffer som ammoniak og svovlbrinte.
Lugtmålingerne i husene skal udtages det samme sted og under samme driftsforhold hver gang, så de er fuldt sammenlignelige.

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

5. Der skal arbejdes hen imod at reducere lugten således at lugtemissionen ved bymæssig bebyggelse ikke overstiger 5-10 LE/Nm³.
6. Virksomheden skal på forlangende og efter nærmere aftale (herunder hvilke vejr- og driftsforhold målingerne skal foretages) med Aars Kommune lade foretage målinger, analyser og beregninger af forskellige lugtkilder efter gældende vejledning, dog højst en gang pr. år, med mindre at vilkårene ikke var opfyldt ved sidste måling.
Målinger, analyser og beregninger m.v. skal foretages af et akkrediteret firma som tilsynsmyndigheden har accepteret og dokumentationen skal indeholde resultater af alle enkeltmålinger og beregninger.
7. Klima anlægget skal, ved temperatursvingninger og høj luftfugtighed, justeres så den relative fugtighed holdes så lav som mulig med det eksisterende klima anlæg.
8. Der skal som minimum ved egenkontrol føres logbog over:
 - Dato for hvornår der er indsat kyllinger og for levering til slagteri (incl. antal og vægt).
 - Dokumentation for at ejendommens affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og i henhold til Kommunens regulativer.
 - Resultat af de lugtreducerende aktiviteter. Herunder egne målinger.
 - Driftsstop af enhver art.
 - En gang om året skal logbogen for det foregående regnskabsår indsendes til Aars Kommune senest 1. februar (første gang 1. februar 2005).

Logbogen skal være tilgængelig for miljøtilsynet.

Ophæves - reguleres af generel lovgivning for IE-brug

9. For at skabe et fulgyldigt billede af lugtforureningen i Havbro pålægges virksomheden på evt. krav fra Aars Kommune at levere målinger af lugtintensiteten f.eks. ved hjælp af lugttærskelværdier til supplement af de i virksomhedens handlingsplan nævnte målinger.
10. Kompoststakke må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal herefter gå 5 år før stakken igen må placeres på samme sted.
Kun gødning, der indgår i ejendommens mark- og gødningsplaner, må opbevares på ejendommens areal. Overskydende gødning skal bortskaffes straks.
Nu gældende lov – skærpes i revurderingen til midlertidigt oplag
11. Der må kun opbevares og anvendes bekæmpelsesmidler som er godkendt af Miljøstyrelsen og optages på den enhver tid gældende liste over godkendte bekæmpelsesmidler.
Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal opbevares miljø- og sundhedsmæssigt forsvarlig under lås, utilgængeligt for børn og ikke sammen med levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler eller lignende.
Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares miljø- og sundhedsmæssig forsvarlig.
12. Plantebæltet mod Havbro by, skal vedligeholdes så det altid består af min. 3 rækker træer.

II. Revurdering - Løgstørvej 113, 9600 Aars

Det anbefales at der oprettes læhegn ud mod Løgstørvej under hensyntagen til vejbyggelinjer og aktiviteter på forpladsen.

Bilag 3 Ansøgning med BAT-redegørelse

(ikke vedhæftet – kan rekvireres)

Bilag 4 It-ansøgninger

(it-ansøgningskema 228 801 vers 6 er ikke vedhæftet men kan rekvireres)

Vesthimmerlands Kommune
Himmerlandsgade 27
9600 Aars
Telefon: 99 66 70 00
www.Vesthimmerlands.dk
post@Vesthimmerlands.dk